

4. семестар основних академских студија, 2008/09

МОДУЛ 7- ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И УМЕТНОСТИ
Курс “ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2” 2 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај наставе

Приказује се развој архитектуре и насељавања у контексту утицајних фактора као што су време, историјске околности, природни, архитектонски простор, типологија и симболика облика, однос архитектуре и других уметности, све са циљем да се укаже на неопходну радозналост духа студената који вишехиљадугодишње искуство могу да користе и у свом стваралаштву.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно два часа.

Настава траје 15 радних недеља у школи и 3 радна дана код куће рачунајући и испит.

За изборни предмет предвиђена су 4 радна сата недељно (2 сата рада школи и 2 сата рада код куће).

3 радна дана предвиђене су за рад код куће и испит (24 сата).

Студијска правила

Предмет води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 14 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

Назив предмета: МОДУЛ 7- ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И УМЕТНОСТИ Курс “ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2”
Година студија: 4. семестар основних академских студија, 2008/09
Број кредита: 2 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Уторак од 12 до 14 часова
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): Јунски испитни рок
Термини одржавања колоквијума: 5. недеља наставе 12. недеља наставе

Назив пројектног задатка: Историја архитектуре и насељавања 2
Наставник: Др Гордана Милошевић-Јевтић, доцент
Сарадник у настави: Мр Рената Јадрешин-Милић, асистент
Број кабинета: 232
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): Уторком 12,00 – 14.00 часова
Телефон: 3218732 Е-маил: renata@ arh.bg.ac.yu

Посебни критеријуми за пријем студената: Потребно је да студенти положе предмете модула из прве године
--

Циљеви и приступ настави: <p>Тематске целине у оквиру курса Историја архитектуре и насељавања 2 је у непосредној вези са општим и појединачним анализама које чине и саставни део сваког пројектовања у области савремене архитектуре и урбанизма.</p> <p>У летњем семестру кроз предавања Историја архитектуре и насељавања 2 предвиђа се наставак продубљивања знања из области сакралног градитељства. Градиво би било изложено кроз три целине: стари, средњи и нови век. Основне методске јединице биће усмерене на развој и успостављање одређених типова у оквиру грађевина сакралног карактера. Сакрална или архитектуре посвећених грађевина биће изложена хронолошки кроз две велике целине: култна и меморијална архитектура. Култна архитектура, којом су обухваћени објекти и комплекси посвећени поштовању култова – пагански храмови, хришћанске цркве, исламски храмови (џамије), мошеје, биће изложена хронолошки, од стварања првих култних места у праисторији до барокних цркава. Посебно ће бити разматрана појава и успостављање првих хришћанских храмова, њихов развој и формирање одређених типова током средњег века, ренесансе и барока. Са стварањем првих култова истовремено се у великом броју цивилизација стварају услови за обожавање, дивинизацију и уздизање владара и чланова владарске породице и у том смислу се граде меморијални споменици - гробнице које величају успомену на њихова дела. Под утицајем владарских гробница убрзо погребни култови наилазе на одјеке у вишим социјалним слојевима тако да долази до масовније градње ових облика меморијалне архитектуре. Однос према загробном животу исказан кроз градњу меморија – гробова и гробница, обележиће, са мање или више интензитета, читав</p>

развојни пут архитектуре. И у другом семестру појединачни облици архитектуре биће излагани хронолошки и територијално како би студентима било једноставније праћење наставе. Предвиђени су и прегледни компаративни приступи у излагању материје како би се одређени архетипови и облици конструкције пратили хронолошки, али и као помоћ да се успоставе одређени облици и карактеристични типови за сваку област посебно. Избор тема је начињен у циљу да се студенти упуте у паралелно читање текстова у више књига или делова текста у једној књизи и издвоје појединачно од општег у контексту развоја архитектуре. Овакав методолошки приступ представља добру основу за разумевање текстова који се тичу не само историје архитектуре и појединих њених делова, већ и за боље разумевање теорије архитектуре.

Пројектни задатак:

Настава обухвата методске јединице **којима ће бити обухваћено успостављање и развој грађевина сакралног карактера** од праисторије до барока. Предвиђено је 13 недеља предавања и два колоквијума.

1 – 3. недеља - У првом уводном предавању студенти ће бити упознати са програмом предавања, начином излагања и основном поделом сакралне архитектуре. Поновиће се хронолошки и територијални преглед смењивања одређених цивилизација. Образовање првих културних и меморијалних обележја и комплекса на простору Европе у време праисторије и формирање првих цивилизација на блиском истоку и у северној Африци (Египат, Месопотамија, блискоисточне цивилизације). Компаративна анализа типова и конструкције. Појава првих «архитеката» и ктитор. Излагање ће бити пропраћено изводом и најбитнијих елемената културног и историјског развоја ових цивилизација. Егејска цивилизација и култ мртвих владара и поређење са европским цивилизацијама и њиховим односом према религији и култу племенских вођа (Илири, Трачани, Келти).

4 – 7. недеља – Античке цивилизације – градитељство античке Грчке и античког Рима. Три недеље предавања биће посвећена анализи формирања грчке и римске митологије које су директно утицале на формирање архитектонског програма градње храмова. Студентима ће бити изложена основна типологија грчких храмова, територијална распрострањеност, најзначајнија дела и градитељи и примењена стилска и конструкцијска решења. Развој храмове архитектуре у време римске цивилизације биће разматран кроз иновације које је ова култура унела у даљем развоју култне архитектуре. Меморијална архитектура биће изложена кроз примере гробова јунака и царске маузолеје.

8. недеља – Успостављање хришћанске мисли у архитектури, културни препород на истоку и основ за стварање Византијске културе и државе. Општи историјски услови који су утицали и на културне прилике условили су у касноантичком периоду формирање хришћанских канона који ће се најбоље после Миланског едикта 313. године одразити на градњу цркава и манастирских целина. Идеолошки концепт Константинове владавине исказан кроз политику Теодосија, Јустинијана, династија Комнена и Палеолога.

9. недеља – Западна Европа, велике сеобе народа и препород у средњем веку - прероманика и романика. Преглед градитељских достигнућа и успостављање нових принципа на традицијама прероманичког градитељства. Образовање првих западних архитектонских школа, формирање типова и нових стилских обележја у архитектури цркава и манастира, и кроз коначни расплет хришћанских расправа започетих у време Константина Великог. Раскол хришћанске и католичке цркве и утицај ових судбоносних догађаја на формирање «западног» културног окружења.

10. – Време катедрала – закономерности, мајсторске радионице и стилска обележја - време готике.

11. недеља – Исламизација некадашњих територија Византије и последња одбрана хришћанства – средњовековна Русија. Историјске, религијске промене и нови етнички састав становништва на простору Мале Азије и пад Цариграда изазвали су значајне промене у културним збивањима и градитељском корпусу на овом простору. Биће презентована најважнија остварења културне и меморијалне архитектуре исламске цивилизације, порекло и стварање новог културног круга са препознатљивим елементима архитектуре. Истовремено ће се пратити развој руске средњовековне архитектуре, премештање Патријаршије и наставак хришћанске култне архитектуре у новом територијалном окружењу. У закључним разматрањима биће скренута пажња на паралелни развој сакралне архитектуре на простору Руске државе, Османлијског царства према догађајима у Западној Европи и појави ренесансних идеја у градитељству и култури.

13. недеља – Ренесанса у Италији – општи принципи архитектуре ренесансе анализирани на грађевинама сакралне архитектуре ране и зреле ренесансе – развој идеје од подужног ка централном просторном плану.

14. недеља – Манијеризам у приступу архитектури сакралних грађевина на простору Италије. Ширење ренесансних принципа архитектуре примењених у архитектури сакралних грађевина у осталим европским земљама.

15. недеља – Јукстапозиција - опште одлике барока и основне идеје исказане у делима сакралне архитектуре италијанских аутора. Непосредно ширење барокних идеја на примерима сакралних грађевина на просторима Француске, Енглеске, Аустрије и Немачке.

Метод извођења наставе:

Настава (предавања и вежбе) се обавезно одвијају кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су предавања ех-катедра, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни пројекти, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

нед	настава	
01		Уводно предавање – појава првих култних облика и меморијалних обележја на простору Европе. Древне цивилизације на Блиском истоку.
02		Блискоисточне цивилизације (Египат и Месопотамија) – време обожавања природе и владара. Богови и богиње, храмови и гробови. Градња првих грађевина намењених поштовању.
03		Древне цивилизације - Егејска цивилизација – култ мртвих – меморијална архитектура.
04		Античке цивилизације. Градитељство античке Грчке. Увод у грчки Олимп и Акропољ. Храмови богова и гробови јунака – први део.
05	1. Колоквијум	Колоквијум
06		Античке цивилизације. Градитељство античке Грчке. Увод у грчки Олимп и Акропољ. Храмови богова и гробови јунака – други део. Увод у градитељство античког Рима – пагански Рим.
07		Античке цивилизације. Градитељство античког Рима - пагански Рим. Уздизање – дивинизација римских царева и градња меморијалне архитектуре.
08		Мисија Бога, Сина и Светога духа – успостављање хришћанске мисли у архитектури. Културни препород на истоку и основ за стварање Византијске културе и државе.
09		Западна Европа, велике сеобе народа и препород у средњем веку - прероманика и романика.
10		Време катедрала – закономерности, мајсторске радионице и стилска обележја, време готике.
11		Исламизација некадашњих територија Византије. Последња одбрана хришћанства – средњовековна Русија.
12	2. Колоквијум	Колоквијум
13		Сакрална архитектура ране и зреле ренесансе – развој идеје од подужног ка централном просторном плану.
14		Манијеризам. Ширење ренесанских принципа архитектуре сакралних грађевина у осталим европским земљама.
15		Опште одлике и основне идеје архитектуре барока исказане у делима сакралне архитектуре италијанских аутора и непосредно ширење барокних идеја на просторима других европских земаља (Француска, Енглеска, Аустрија, Немачка).

Обавезна литература:

Обавезна литература:

Куртовић-Фолић, Н.: *Развој архитектуре*, Књига 1, Архитектонски факултет, Београд, 2001. (само у библиотеци АФ)

Traktenberg, M., Hajman, I.: *Arhitektura od preistorije do postmodernizma*, Грађевинска књига, Београд 2006.

Milić, B.: *Razvoj grada kroz stoljeća*, Књига 1, 2 i 3, Школска књига, Загреб

Препоручена литература:

Kostof, S.: *A History of Architecture, Settings and Rituals*, Oxford University Press, 1995.

Müller, W., Gunther, V.: *Atlas arhitekture 1 i 2*, Грађевинска књига, Београд 2005..

Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):

Писмени или усмени, навести графичке и текстуалне прилоге, размере, формате и број листова

Критеријуми оцењивања:			
Упознати студенте са изабраним начином вредновања рада, као и са обавезама студената у циљу постизања очекиваних компетенција.			
Оцењивање:			
У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100 поена.			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		семинари	
колоквијуми	30	усмена или писмени испит	70

Услови предаје после заказаног рока:
из статута АФ
Статутарне одговорности и права студената:
из статута АФ